

# FMSO

Fellesskap mot seksuelle overgrep



**Stiftelsen Fellesskap mot seksuelle overgrep – FMSO**

## **Årsmelding 2009**

**Organisasjonsnummer 981 411 315**

# Årsmelding 2009

## Stiftelsen Fellesskap mot seksuelle overgrep

### **Virksomhetens art**

Stiftelsen Fellesskap Mot Seksuelle Overgrep (FMSO), etablert i 1999, er en paraply- og interesseorganisasjon for sentre mot incest og seksuelle overgrep i Norge. Ved utgangen av året var 18 sentre som arbeider med overgrepssproblematikk tilknyttet FMSO. DIXI – Oslo, ressurscenter for voldtektsutsatte, ble medlem av FMSO i 2009. FMSO ble etablert ut fra behov for et organisasjonsfellesskap og kunnskapsformidling om seksuelle overgrep, men etter at et DIXI-senter ble medlem er organisasjonen åpnet opp slik at også de som jobber med nærliggende problematikk kan bli medlemmer.

Det antas å være store mørketall når det gjelder incest og seksuelle overgrep. I særdeleshet gjelder dette antall utsatte menn, funksjons- og utviklingshemmede utsatte, kvinnelige overgripere, samt personer med en annen kulturbakgrunn. Tidligere har det ikke vært stort fokus på disse gruppene.

De menneskelige og økonomiske konsekvensene av overgrep er formidable. Seksuelle overgrep kan gi ettervirkninger i form av psykiske vansker, rusmisbruk, prostitusjon eller andre negative følger.

### **Styrets arbeid og sammensetning**

Det har vært avholdt 6 styremøter i løpet av 2009, hvor det er behandlet til sammen 69 saker. Styret består av 7 personer hvorav 4 er kvinner.

Rita Sletner – styreleder (valgt 2008)

Kari Engen Sørensen - nestleder (valgt 2008)

Styremedlemmer:

Merete Andrea Risan, (valgt 2008)

Geir Borgen, (valgt 2008)

Reimunn Førsvoll, (valgt 2008 – sittet siden 2005)

Lisbeth Malt (valgt 2008)

André Oktay Dahl (valgt 2008)

### **Medlemsorganisasjoner i FMSO**

Ved utgangen av 2009 er 18 sentre tilsluttet FMSO:

KRIS samtalesenter Kristiansand

DIXI Ressurscenter for voldtatte – Oslo

Lundevann Senter - Tvedestrand

Norasenteret IKS Krise- og incestsenter i Øst Finmark - Finnmark

BRiS, Buskerudregionens Incestsenter, Drammen - Buskerud

SMISO Sør-Trøndelag, Trondheim, Sør-Trøndelag

SMISO Møre og Romsdal, Molde, Møre og Romsdal

SMI Hordaland, Bergen, Hordaland

SMSO Rogaland, Sandnes, Rogaland

SMSO Agder, Kristiansand/Arendal, Vest- og Aust Agder

Senter mot seksuelle overgrep, Skien, Telemark  
SMI Oslo, Oslo  
Senter for seksuelt misbrukte menn, SMM, Oslo  
Incestsenteret i Follo, Ås, Akershus  
SMI Hamar, Hamar, Hedmark  
Evas Støttesenter, Elverum, Hedmark  
SMISO Gjøvik, Oppland  
SMISO Nordland, Mosjøen, Nordland

### **FMSO sitt formål**

- a) Samle sentre mot incest og seksuelle overgrep i Norge som arbeider etter selvhjelpsideologi
- b) Utvikle og tilby opplæring til organisasjoner som arbeider mot incest og seksuelle overgrep
- c) Etablere felles kontaktpunkt på landsbasis
- d) Kjøp, åremålsleie eller feste av eiendom for å kunne tilby kurs, seminar, leirer og velferdsopphold for sentrenes målgrupper og ansatte
- e) Tilrettelegge tjenestene nøytralt i forhold til ulike livssyn

### **Verdigrunnlag**

FMSO og medlemsorganisasjonene slutter seg til mottoet: "Incest og seksuelle overgrep skal tales i hjel, ikke ties i hjel". Våre organisasjoner bygger på selvhjelpsideologi som blant annet innebærer:

- Sentrene skal i sitt tilbud gi veiledning til helningsprosessen ved å bruke selvhjelp.
- Incest og seksuelle overgrep er et samfunnsproblem, ikke en sykdom eller diagnose heftet ved den som utsettes for overgrepet.
- Evnen til å heles etter å ha opplevd seksuelle overgrep ligger i personen selv.
- I fellesskap og mangfold skal vi arbeide for et samfunn uten seksuelle overgrep.

### **Felles etiske retningslinjer for FMSO og medlemssentrene**

I 2009 vedtok styret i FMSO nye anbefalte retningslinjer for FMSO og medlemssentrene.

#### **1) Formål**

Retningslinjene skal være et felles verdigrunnlag og bidra til å kvalitetssikre arbeidet ved sentrene.

#### **2) Menneskesyn**

Alle mennesker er likeverdige og skal behandles med respekt. Ingen skal krenkes på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet, seksuell legning, etnisk tilhørighet, religion, politisk oppfatning, funksjonshemming eller sosial status.

#### **3) Profesjonalitet**

Medarbeiderne ved sentrene skal arbeide i henhold til norsk lovverk og sentrenes egne vedtekter og verdigrunnlag.

Arbeidet skal ha høy faglig standard, og medarbeiderne skal holde seg faglig oppdatert og praktisere godt faglig skjønn.

#### **4) Selvhjelp**

Sentrene bygger på selvhjelpsfilosofi. Alt arbeid skal foregå med utgangspunkt i en grunnleggende overbevisning om at ethvert menneske er ekspert på sitt eget liv og har en iboende evne til vekst, endring og utvikling.

#### **5) Taushetsplikt og personvern**

Brukernes rett til vern om fortrolige opplysninger skal ivaretas. Medlemssentrene og medarbeidere skal behandle opplysninger som mottas korrekt i henhold til gjeldende lovverk.

#### **6) Medlemssentrene**

Sentrene forplikter seg til å arbeide etter FMSO's etiske retningslinjer.

### **Drift av FMSO organisasjonen i 2009**

#### **Personalsituasjonen**

I hele 2009 var Rune Steiro ansatt som daglig leder av FMSO i 100 % stilling.

#### **Arbeidsmiljø, ytre miljø og likestilling**

Arbeidsmiljøet i FMSO har vært godt, og det har ikke vært sykefravær i 2009. Det har ikke vært registrert ulykker eller skader. Stiftelsen forurenses ikke det ytre miljø.

#### **Evalueringen av incestsentrene, landsdekkende telefon og FMSO**

Evalueringen fra Nordlandsforskning ble avsluttet før sommeren 2009. Konklusjonene i rapporten "Hjelp når livet rakner. Evaluering av incestsentrene og incesttelefonen" ble diskutert og debattert ved flere anledninger, både på ledersamlinger og styremøter. FMSO og sentrene tar til etterretning de utfordringene som rapporten peker på med hensyn til å nå ut til alle grupper i befolkningen, og vil jobbe med dette som mål fremover. Utfordringene Nordlandsforskning peker på ligger som vedlegg 1 i årsmeldingen.

#### **Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress – NKVTS**

NKVTS og FMSO samarbeidet om å få til en ny statistikkføring for sentrene. Det ble gjennomført flere arbeidsmøter, som munnret ut i nye statistikk skjemaer. Disse ble tatt i bruk fra 01.01.09. Videre er det planlagt at statistikkføringen skal gjennomføres elektronisk. FMSO har sagt seg villig til å følge opp gjennomføringen av dette i 2010.

### **Daglig leders deltagelse på kurs/konferanser/seminar/samlinger**

- FMSO innføringskurs i Trondheim
- Kurs i klientrettet og resultatstyrt praksis – regi av RBUP
- ADAM – konferanse om menn – "The power to hurt – The power to heal"
- Forandringsfabrikken – "gradertinfo"
- Konferanse "Forskning nytter" RBUP
- Konferanse om brukerperspektivet – Universitetet i Agder
- Lederopplæringskurs
- Konsultasjonsmøte med grunnleggeren av KOR – Barry Duncan
- Konferanse om vold og overgrep mot kvinner med funksjonsnedsettelse – Bufdir
- Åpning av nytt senter i Kirkenes
- Erfaringskonferansen for incestsentrene

## **Samarbeid mellom FMSO og sentrene**

### **Konferanser og kurs**

Det har i løpet av året vært holdt fire ledersamlinger.

Grunnkurs om incest og seksuelle overgrep ble arrangert i Trondheim – et samarbeid mellom SMISO Sør-Trøndelag og FMSO. Målgruppen var nyansatte ved sentrene og ansatte i hjelpeapparatet i den region kurset ble holdt. Det var 45 kursdeltakere inkludert eksterne samarbeidspartnere.

Landskonferansen i 2009 var lagt til Bergen, og arrangør av denne var Senter mot incest og seksuelle overgrep – Bergen med bistand fra FMSO sin administrasjon. Konferansen varte i tre dager, og første dag var det ca 130 deltagere. 80 personer fra sentrene deltok, noe om er ny rekord på en landskonferanse.

### **Prosjekter**

#### **KOR – Klientrettet- og resultatstyrt praksis**

Flere senter har ønsket å starte opp med KOR. Det var planlagt et kurs i KOR i 2009, men siden det er planer om at RBUP skal lage kurs fra høsten 2010 i KOR, avventer vi til disse kursene kommer i gang.

På ledersamling i 2009 ble det gitt klarsignal for at daglig leder skulle følge opp videre arbeidet med KOR.

#### **SO = selvhjelp og opplysning**

I årsmeldingen til FMSO for 2008 stod det:

*Incestsentrene har mange, flotte enkeltstående tiltak for å øke kunnskapsnivået om incest og seksuelle overgrep i Norge. Vi ønsker å systematisere og løfte fram de erfaringene og den kunnskapen som allerede finnes hos sentrene. Vi ser nødvendigheten av å samle og videreformidle det som har hatt positiv effekt med hensyn til vårt felles mål om å synliggjøre og bekjempe incest og seksuelle overgrep. I tillegg ønsker vi å videreutvikle og kvalitetssikre all undervisning om dette viktige tema, samt utføre opplysningsarbeidet nasjonalt. Det er nå i gang en systematisering av det forebyggende opplysningsarbeidet ved sentrene. Det er laget et lukket område på FMSO sine nettsider for dette arbeidet.*

FMSO ferdigstilte i 2009 et temahefte om selvhjelp, dette med støtte fra Sosial- og helsedirektoratet. Dette var et samarbeidsprosjekt, hvor både små og store senter deltok i utviklingen.

Myndighetene stilte i 2009 spørsmål om undervisning er noe sentrene skal drive med og i hvor stor grad det skal foregå. Dette ble ikke avklart i løpet av året.

#### **Styrking av tilbudet til gutter og menn**

I 2009 var det et sterkt fokus for å få flere utsatte menn til å bruke sentrene. FMSO hadde derfor et samarbeid med Forandringsfabrikken og deres prosjekt "gradertinfo". Forandringsfabrikken deltok også på Landskonferansen til sentrene. Forandringsfabrikken planlegger en egen nettside – utsattmann.no, hvor FMSO ønsker et videre samarbeid.

#### **Informasjon til sentrene**

FMSO har sendt ut jevnlig nyhetsbrev til lederne og sentrene, noe lederne har gitt gode tilbakemeldinger på. Det at FMSO holder seg oppdatert på hva som skjer innen feltet

nasjonalt og internasjonalt og deler dette med landets sentra, gjør at sentrene holder seg godt oppdatert på det som skjer. Kalenderen som ligger på FMSO sin nettside er et populært sted for å få oversikt over kurs og konferanser, både nasjonalt og internasjonalt.

### **Nettstedet**

FMSO har fått mange gode tilbakemeldinger på den nye nettsiden. Arbeidet med nettstedet er enda ikke ferdig, og skal videreutvikles også i 2010. Ved å bruke avanserte analyseverktøy og målrettet markedsføring på nett vil vi bli mer synlig og nå ut til flere grupper. Det har vært en kraftig økning av trafikken på [www.fmso.no](http://www.fmso.no) siden etableringen august 2008.

### **Økonomi**

FMSO finansierer sin virksomhet gjennom støtte fra Barne- og likestillingsdepartementet, Justisdepartementet og tilskudd fra medlemssentrene.

Regnskapet er ført av Økonomi Support AS. Revisor er Agder Revisjon AS.

Det er i dag 1 årsverk i FMSO. Daglig leder lønnes etter avtalt lønn

Forsikringer: Yrkesskadeforsikring og reiseforsikring i If

Pensjonsordning: Offentlig tjenestepensjon i Storebrand Livsforsikring AS

Årsregnskapet for 2009 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift.

Stiftelsen har forretningsadresse c/o Økonomi Support AS, Markensgate 48 – Kristiansand.

## **Langsiktige planer 2008 – 2012**

### **Internasjonalt samarbeid**

I første halvår 2009 besøkte en delegasjon fra Danmark FMSO, SMI Oslo og BRiS – Buskerudregionens incestsenter.

FMSO har hatt et utstrakt samarbeid med Danmark i 2009. Samme år ble det etablert en ny organisasjon i Danmark tilsvarende FMSO – LMSO, Landsorganisationen Mod Seksuelle Overgrep. Daglig leder for denne organisasjonen deltok på en av våre ledersamlinger her i Norge. Videre var det 2 representanter fra organisasjonen i Danmark på Landskonferansen i Bergen.

### **Utsatte med nedsatt funksjonsevne**

I 2009 hadde FMSO og medlemssentrene et økt fokus på tilbudet til personer med nedsatt funksjonsevne. I rundskrivet Q22 for 2009 var det et mål at personer med særlige behov skulle ha et like godt tilbud som andre grupper utsatte. I 2009 ble det ved innføringskurset, på flere ledersamlinger og styremøter i FMSO, diskutert hvordan tilbudet kunne bli bedre for disse. Videre ble det hentet inn relevante foredragsholdere i forhold til denne problematikken til både kurs og ledersamlinger. I Nordlandsforsknings rapport er personer med nedsatt funksjonsevne spesielt nevnt for fremtidig satsing. I 2009 har sentrene fått økt kompetanse og bevissthet for denne gruppen, men det gjenstår enda noe arbeid.


### **Nettstedet**

2009 har vært et år hvor det har blitt gjort en del videreutvikling av nettstedet. FMSO fikk midler fra Bufdir til å tilpasse nettsiden for personer med nedsatt funksjonsevne. Nettstedet bør videre utvikles til å omfatte flere språk. I det multikulturelle samfunnet vi i dag er dette nødvendig. Dette er også et område Nordlandsforskning nevner som utfordring i sin rapport.

### **Samarbeid med andre nærliggende organisasjoner**

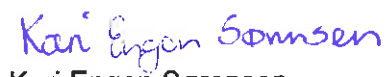
FMSO har i 2009 sett på et nærmere samarbeid med Kriesesenterforbundet, og eventuelt andre forbund som arbeider innenfor relaterte områder. Det har vært vurdert hvorvidt et mer

formelt samarbeid med disse kan finne sted. Felles ressursutnyttelse, bedre samkjøring og faglig fellesskap vil i siste instans føre til et kvalitetsmessig og faglig enda bedre tilbud enn det er i dag.



Rita Sletner

Styreleder



Kari Engen Sørensen

Nestleder



Lisbeth Malt

Styremedlem



Reimunn Førsvoll

Styremedlem



Ann-Kristin Strømme

Styremedlem



Geir Borgen

Styremedlem



André Oktay Dahl

Styremedlem



Rune Steiro

Daglig leder

## Vedlegg 1

Nordlandsforskning sin rapport sier at incestsentrene står overfor enkelte utfordringer:

- Flere ledere ved sentrene mener at det er et behov for større innsikt i og kontroll med incestsentrene, samtidig som brukerne har behov for en klageinstans. Det vil også være en stor fordel om alle sentrene kunne følge felles etiske retningslinjer, samt at det innføres politiattest for dem som jobber ved sentrene.

- En utfordring er knyttet til hvordan man kan klare å bevare sentrenes egenart og grunnideologi der en har lagt stor vekt på hjelp til selvhjelp og likemannsarbeid, samtidig som det skjer en profesjonalisering ved de fleste sentrene. En fare her er at dersom sentrene gradvis blir mer lik offentlige hjelpeinstanser, kan det stå i et motsetningsforhold til det å bevare det som gjør sentrene av så stor verdi for brukerne.

- Incestsentrene når i dag ikke godt nok ut til alle grupper incestutsatte. Dette gjelder særlig mennesker med nedsatt funksjonsevne og mennesker med minoritetsbakgrunn. Sentrene når heller ikke godt nok ut til menn som tidligere har vært utsatt for seksuelle overgrep.

- Dagens finansieringsordning der staten dekker 80 prosent av utgiftene, fungerer ikke godt nok for halvparten av incestsentrene. De sliter med å få midler fra kommunene i fylket og opplever at økonomien er utrygg.

- Samarbeidet med offentlige hjelpeinstanser kan mange steder bli bedre.

- Incestsentrene kan bli mer tilgjengelige for alle. Store avstander i flere fylker og begrenset åpningstid ettermiddag og kveld kan gjøre sentrene lite tilgjengelige. Det er også behov for å avklare nærmere enkelte forhold:

- Skal incestsentrene gi behandling eller ikke, og hva skal evt. regnes som behandling? Dette må bl.a. ses sammenheng med hva det off. hjelpeapparatet kan tilby incestutsatte.

- Skal sentrene også gi tilbud til barn?

- Hvilken rolle skal vertskommunene ha overfor sentrene. Både lederne og brukerne som er intervjuet mener at sentrene må få forbli et lavterskeltilbud som gir hjelp til selvhjelp. De fleste lederne mener at sentrene i tillegg kan bidra til kompetanseheving i samfunnet, ikke minst gjennom undervisningsopplegg i skolene og ved å hold kurs for fagfolk.



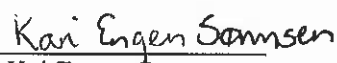
# Balanse

## Stiftelsen FMSO

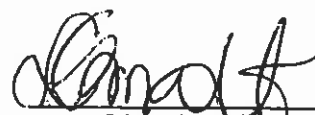
Egenkapital og gjeld	Note	2009	2008
<b>Innskutt egenkapital</b>			
Grunnkapital		<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
Sum innskutt egenkapital		<u>100 000</u>	<u>100 000</u>
<b>Opptjent egenkapital</b>			
Annen egenkapital		<u>92 798</u>	<u>92 443</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>92 798</u>	<u>92 443</u>
Sum egenkapital	4	<u>192 798</u>	<u>192 443</u>
<b>Gjeld</b>			
<b>Annen langsiktig gjeld</b>			
<b>Kortsiktig gjeld</b>			
Leverandørgjeld		11 438	0
Skyldig offentlige avgifter		43 373	43 184
Annen kortsiktig gjeld		96 579	198 701
Sum kortsiktig gjeld		<u>151 390</u>	<u>241 885</u>
Sum gjeld		<u>151 390</u>	<u>241 885</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>344 188</u>	<u>434 328</u>



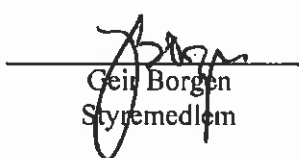
Rita Sletner  
Styreleder



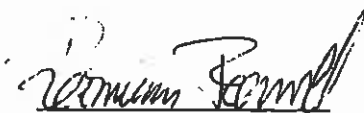
Kai Engen Sørensen  
Nestleder



Lisbeth Malt  
Styremedlem



Geir Borgen  
Styremedlem



Reimunn Førsvoll  
Styremedlem



Andre Oktay Dahl  
Styremedlem



Ann-Kristin Strømme  
Styremedlem

Til årsmøtet i stiftelsen

**Stiftelsen FMSO**

Medlemmer av  
Den norske Revisorforening

## REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Stiftelsen FMSO for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr. 355. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.
- stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Kristiansand, 10. februar 2010

**Agder Revisjon AS**



Jan Skaar  
Registrert revisor